

Homília pápeža Františka:

Duch vytvára nový ľud s novým srdcom

Plné znenie homílie Svätého Otca Františka pri svätej omši Slávnosti Zoslania Ducha Svätého 4.júna 2017, ktorú celebroval na Vatikánskom námestí za účasti desaťtisícov veriacich z celého sveta, ktorí prišli do Ríma pri 50. výročí zrodu Katolíckej charizmatickej obnovy.

Dnes sa uzatvára obdobie Veľkej noci, päťdesiat dní od Ježišovho zmŕtvychvstania až po Turíce, ktoré sú osobitným spôsobom poznačené prítomnosťou Ducha Svätého. Veď práve on je veľkonočným darom „par excellence“. Je to Duch stvoriteľ, ktorý vždy uskutočňuje nové veci. Dve novosti sa nám ukazujú v dnešných čítaniach. V prvom čítaní Duch robí z učeníkov nový ľud; v evanjeliu tvorí v učeníkoch nové srdce.

Nový ľud. V Deň Turíc Duch zostúpil z neba v podobe «akoby ohnivých jazykov, ktoré sa rozdelili, a na každom z nich spočinul jeden. Všetkých naplnil Duch Svätý a začali hovoriť inými jazykmi» (Sk 2,3-4). Božie slovo takto opisuje konanie Ducha Svätého, ktorý najprv spočinie na každom jednom z nich a potom uvádza všetkých do komunikácie. Každému dáva určitý dar a všetkých spája do jednoty. Inými slovami, ten istý Duch tvorí rozmanitosť aj jednotu a týmto spôsobom formuje nový ľud, pestrý a jednotný: všeobecnú (univerzálnu) Cirkev. Najprv, s fantáziou a nepredvídateľnosťou tvorí rozmanitosť; v každej epoche dáva totiž prevládať novým a rozličným charizmám. Potom ten istý Duch uskutočňuje jednotu: spája, zhromažďuje, obnovuje harmóniu: «Svojou prítomnosťou a svojím pôsobením spája do jednoty duchov, ktorí sú vzájomne odlišní a rozdielni» (Cyril Alexandrijský: Komentár k Jánovmu evanjeliu, XI,11). A tak tu pôjde o opravdivú jednotu, jednotu podľa Boha, ktorá nie je uniformitou, ale jednotou v rozdielnosti.

Pre jej uskutočnenie nám pomôže vyhybať sa dvom často sa opakujúcim pokušeniam. Prvým je pokušenie hľadať rozličnosť bez jednoty. Dochádza k tomu vtedy, keď sa chceme odlišovať, keď formujeme zoskupenia a tábory, keď tvrdošijne trváme na vylučujúcich stanoviskách, keď sa uzatvárame do vlastných skupinových záujmov (partikularizmov), pokladajúc sa azda za lepších, či za tých, čo majú vždy pravdu - to sú tí takzvaní „strážcovia pravdy“. Vtedy si volíme časť, nie celok, kladieme príslušnosť k tomu či onomu pred príslušnosť k Cirkvi; stávame sa „fanúšikmi“ istého tábora, skôr než bratmi a sestrami v tom istom Duchu; kresťanmi „pravcovými či ľavicovými“ skôr než Ježišovými; neohybnými strážcami minulosti či avantgardistami budúcnosti, skôr než pokornými a vďačnými synmi Cirkvi. Takáto je rozmanitosť bez jednoty. Opačným pokušením je naopak hľadanie jednoty bez rozmanitosti. Týmto spôsobom sa však jednota stáva uniformitou, povinnosťou robiť

všetko spoločne a všetko rovnako, všetci rozmýšľať vždy tým istým spôsobom. Jednota takto skončí pri tom, že sa stane nivelizovaním (homologizáciou) a už viac niet slobody. Avšak svätý Pavol hovorí, že «kde je Pánov Duch, tam je sloboda» (2 Kor 3,17).

Naša modlitba k Duchu Svätému je teda vyprosovaním si milosti prijať jeho jednotu, pohľad, ktorý - prekračujúc osobné preferencie - objíma a miluje svoju Cirkev, našu Cirkev; milosti cítiť zodpovednosť za jednotu medzi všetkými, vykoreniť klebety zasievajúce kúkoľ a vzájomné závesti spôsobujúce otravu, lebo byť mužmi a ženami Cirkvi znamená byť mužmi a ženami jednoty (spoločenstva); je tiež vyprosovaním si srdca, ktoré bude cítiť Cirkev ako našu matku a náš dom: pohostinný a otvorený dom, kde sa zdieľa mnohotvárna radosť Ducha Svätého.

A teraz poďme k tej druhej novosti: nové srdce. Zmŕtvychvstalý Ježiš, keď sa po prvý raz zjavuje svojim učeníkom, hovorí: «Prijmite Ducha Svätého. Komu odpustíte hriechy, budú mu odpustené, komu ich zadržíte, budú zadržané» (Jn 20,21-23). Ježiš neodsudzuje svojich učeníkov, ktorí ho počas utrpenia opustili a zapreli, ale daruje im Ducha odpustenia. Duch je prvým darom Zmŕtvychvstaleho a je darovaný predovšetkým na odpustenie hriechov. Tu je počiatok Cirkvi, tu je to spojivo, ktoré nás udržuje pohromade, tá malta, čo spája tehly domu: odpustenie. Lebo odpustenie je darom nesmiernej sily, je tou najväčšou láskou, tým, čo udržuje v jednote napriek všetkému, tým, čo zabraňuje zrúteniu, čo posilňuje a upevňuje. Odpustenie oslobodzuje srdce a dovoľuje začať odznova: odpustenie dáva nádej, bez odpustenia sa nebuduje Cirkev.

Duch odpustenia, ktorý všetko rieši vo svornosti, nás pobáda k odmietnutiu iných ciest: unáhleného konania toho, kto súdi; slepých uličiek toho, kto zatvára každé dvere; jednosmerných ciest toho, kto kritizuje ostatných. Duch nás naopak vyzýva ísť obojsmernou cestou prijatého a darovaného odpustenia, cestou Božieho milosrdenstva, ktoré sa prejavuje láskou k blížnemu, cestou lásky ako «jediného kritéria, podľa ktorého sa všetko musí vykonať či nevykonať, zmeniť či nemeniť» (Izák zo Stelly, Príhovor 31). Vyprosujme si milosť, aby sme tvár našej Matky Cirkvi robili čoraz krajšou, obnovujúc sa prostredníctvom odpúšťania a naprávania seba samých: len vtedy budeme môcť naprávať druhých v láske.

Prosme Ducha Svätého, oheň lásky horiaci v Cirkvi a v našom vnútri, aj keď ho častokrát zakrývame popolom našich vín: „Boží Duch, Pán, ktorý si v mojom srdci a v srdci Cirkvi, ty, ktorý udržiavaš Cirkev, stvárňujúc ju v rozmanitosti, príd'. Potrebujeme ťa pre život tak ako vodu: zostúp opäť na nás a nauč nás jednotu, obnov naše srdcia a nauč nás milovať tak, ako nás ty miluješ, odpúšťať tak, ako nám ty odpúšťaš. Amen.“

Preložila: Slovenská redakcia VR

*

Na záver svätej omše sa pápež František pomodlil s veriacimi poludňajšiu mariánsku modlitbu, pred ktorou sa im prihovril týmito slovami:

„Drahí bratia a sestry, v dnešný sviatok Turíc vychádza moje Posolstvo na najbližší Svetový deň misií, ktorý sa slávi každoročne v mesiaci októbri. Téma znie: „Misia je srdcom viery Cirkvi“. Nech Duch Svätý podopiera misiu Cirkvi po celom svete a dodáva silu všetkým misionárom a misionárkam Evanjelia. Nech Duch daruje pokoj celému svetu; nech uzdraví rany vojny a terorizmu, ktorý aj tejto noci v Londýne zasiahol nevinných civilov: modlime sa za obete a ich príbuzných.“

Svätý Otec medzi veriacimi prítomnými na svätej omši osobitne pozdravil skupiny Katolíckej charizmatickej obnovy, ktorá slávi 50. výročie založenia a spolu s nimi aj „bratov a sestry iných kresťanských vyznaní, ktorí sa pripájajú k našej modlitbe“.

Pred záverečným apoštolským požehnaním pozval pápež František všetkých k spoločnej modlitbe Raduj, sa Nebies kráľovná:

„Vzývajte teraz materský príhovor Panny Márie. Nech nám vyprosí milosť byť mocne oduševňovaní Duchom Svätým, aby sme svedčili o Kristovi s evanjeliovou priamosťou.“

*

Zlaté výročie Katolíckej charizmatickej obnovy prišli spolu s pápežom Františkom osláviť do Večného mesta aj slovenskí pútnici. Na sobotňajšiu ekumenickú vigíliu na priestranstve Circo Massimo v centre Ríma ako aj na dnešnú eucharistickú slávnosť na Námestí sv. Petra vo Vatikáne prišlo viac než 200 pútnikov zo Slovenska.

Najväčšia skupina Slovákov prišla z Nitry a okolia pod vedením generálneho vikára Nitrianskej diecézy Mons. Petra Brodeka.

